

Συμμετοχικό εργαστήριο του Δικτύου Πίνδος για το μακροπρόθεσμο αγροτικό όραμα - Φύλλο συλλογής

Όνομα διοργανωτή	Χρήστος Γκρέκος	Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας	grekosx1@gmail.com
Όνομα ομάδας	Δίκτυο Δήμων Περιοχής Πίνδου	Αριθ. συμμετεχόντων	14
Τοποθεσία	Διαδουκτιακή συνάντηση	Ημερομηνία	22/01/2021
Υπό εξέταση περιοχή	Νότια Πίνδος		

Χαρακτηριστικά με τα μεγαλύτερα κενά/η μέγιστη δυνατότητα μεταξύ πιθανού και επιθυμητού μέλλοντος

Χαρακτηριστικά	Κενά που εντοπίστηκαν/δυσνητικές ευκαιρίες
<p>Περιβάλλον – Η περιοχή είναι ορεινή και από τις 286 τοπικές κοινότητες που την αποτελούν, οι 250 είναι ορεινές. Η νότια Πίνδος χαρακτηρίζεται από αφθονία δασών και υδάτινων πόρων, ενώ διαθέτει σημαντικά φυσικά και πολιτιστικά αξιοθέατα.</p> <p>Επίσης, η περιοχή διακρίνεται από τα ασταθή εδάφη και συχνές κατολισθήσεις με αρνητικές επιπτώσεις στο οδικό δίκτυο, ιδιαίτερα σε περιόδους βροχοπτώσεων.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Οι φυσικοί πόροι της περιοχής είναι σε πολύ καλή κατάσταση. Αυτό αποτελεί ένα ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την επιδίωξη ενός βιώσιμου μοντέλου ανάπτυξης. • Η εγκατάσταση ανεμογεννητριών θεωρείται ότι μπορεί να αλλοιώσει τη φυσιογνωμία του τοπίου της περιοχής και να υποβαθμίσει τις προοπτικές ανάπτυξης που αυτό δημιουργεί.
<p>Δημογραφία – Η περιοχή έχει 112 000 κατοίκους και πληθυσμιακή πυκνότητα 16,3 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο.</p> <p>Οι δήμοι που αποτελούν το δίκτυο παρουσιάζουν οξύ δημογραφικό πρόβλημα με συνεχή εκροή πληθυσμού, κυρίως των νέων.</p> <p>Η πληθυσμιακή σύνθεση της περιοχής παρουσιάζει έντονες διακυμάνσεις με ελάχιστους μόνιμα διαμένοντες κατοίκους κατά τους χειμερινούς μήνες (κυρίως ηλικιωμένους) και μεγάλο αριθμό επισκεπτών τη θερινή περίοδο.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Νέοι και οικογένειες αντιμετωπίζουν βασικά προβλήματα που δυσχεραίνουν την παραμονή τους στην περιοχή, όπως οι περιορισμένες ευκαιρίες απασχόλησης και η ελλιπής πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας (νοσοκομεία, φαρμακεία) και εκπαίδευσης (π.χ. έλλειψη σχολείων και εκπαιδευτικών).
<p>Υποδομές / υπηρεσίες – Το οδικό δίκτυο είναι ανεπαρκές και ευάλωτο στα καιρικά φαινόμενα. Ως μη ικανοποιητική κρίνεται και η πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες, υπηρεσίες υγείας, ψυχαγωγίας.</p> <p>Οι ψηφιακές υποδομές κρίνονται ως μη ανεπτυγμένες.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Οι δήμοι είναι υποστελεχωμένοι με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουν δυσχέρειες τόσο στην καθημερινή λειτουργία τους, όσο και στην σύνταξη / υλοποίηση αναπτυξιακών δράσεων. • Η οδική απομόνωση περιορίζει την πρόσβαση κατοίκων στα γειτνιάζοντα αστικά κέντρα για

	<p>την αγορά αγαθών και σε υπηρεσίες υγείας και ψυχαγωγίας.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι παραγωγοί έχουν αυξημένο κόστος μεταφοράς κ δυσκολίες πρόσβασης σε αγορές για τη διάθεση των προϊόντων τους. • Ο τουρισμός δεν μπορεί να αναπτυχθεί λόγω της μη προσπελασιμότητας της περιοχής και της ανεπάρκειας υπηρεσιών εστίασης και διαμονής.
<p>Εισόδημα / απασχόληση – Ο πρωτογενής τομέας αποτελεί τον βασικό πυλώνα της τοπικής οικονομίας. Κυριαρχεί η κτηνοτροφία, ενώ άλλες πρωτογενείς παραγωγικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν την μελισσοκομία, την ελαιοκομία, κλπ.</p> <p>Ο τουρισμός έχει σημαντικές προοπτικές αν και είναι κυρίως εποχικός, περιοριζόμενος στην καλοκαιρινή περίοδο.</p> <p>Γεωργικές δραστηριότητες απαντώνται κυρίως στα πεδινά τμήματα της περιοχής τα οποία διαθέτουν εύφορα εδάφη και επικρατεί η βαμβακοκαλλιέργεια.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ο πρωτογενής τομέας παρουσιάζει σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης μέσω των παραδοσιακών κ ποιοτικών προϊόντων. • Ως μειονεκτήματα διακρίνονται η μη πιστοποίηση των προϊόντων, ενώ χρησιμοποιούνται μη σύγχρονες διαδικασίες παραγωγής. • Ο τουρισμός έχει σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης μέσω του εναλλακτικού ή/και του θρησκευτικού τουρισμού. Μπορεί να αποτελέσει ένα μοντέλο ήπιας ανάπτυξης που θα παρέχει εισόδημα και ευκαιρίες απασχόλησης καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.
<p>Κλιματική αλλαγή – Η περιοχή υφίσταται έντονα τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Παρατηρείται αύξηση στη συχνότητα εμφάνισης ακραίων καιρικών φαινομένων (π.χ. κυκλώνας Ιανός, Σεπ. 2020) με καταρρακτώδεις βροχές και πλημύρες που προκαλούν σημαντικότερες ζημιές στις υποδομές, τόσο στο οδικό δίκτυο όσο και σε κτήρια και εγκαταστάσεις.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Η περιοχή μπορεί να συμβάλει δυναμικά στην παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας προστατεύοντας το περιβάλλον και το τοπίο, με έμφαση στη εκμετάλλευση της βιομάζας και την παραγωγή ηλιακής ενέργειας.

Πώς μπορούν να καλυφθούν αυτά τα κενά/να επιτευχθούν οι δυνατότητες; Απαραίτητες προϋποθέσεις/απαιτούμενες δράσεις

<p>Απαραίτητες προϋποθέσεις</p> <p>Μέσω της συνεργασίας των τοπικών φορέων και του δικτύου Πίνδος, είναι αναγκαία η διαμόρφωση ενός αναπτυξιακού σχεδίου/έκθεσης που θα αποτυπώνει την παρούσα κατάσταση, τους στόχους και τις προτεραιότητες για την περιοχή. Βάση αυτού θα γίνει από κοινού μια καλύτερη οργάνωση και διεκδίκηση των μέσων / δράσεων που απαιτούνται για την ανάπτυξη της περιοχής.</p> <p>Η συγκράτηση και προσέλκυση νεανικού πληθυσμού απαιτεί μια από πάνω προς τα κάτω πολιτική που να παρέχει μια σειρά κινήτρων για άτομα και επιχειρήσεις να μετεγκατασταθούν στην περιοχή. Μια τέτοια πολιτική θα πρέπει να στοχεύει στην άρση εμποδίων όπως η γραφειοκρατία, η</p>

βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου που δεν επιτρέπει μεγαλύτερη αυτονομία και αποτελεσματικότητα των δήμων σε αναπτυξιακές δράσεις, ενώ απαιτείται σαφής προσδιορισμός και οριοθέτηση των ορεινών περιοχών.

Η ανάπτυξη της Πίνδου θα πρέπει να έχει ως προϋπόθεση τη διατήρηση της ποικιλομορφίας της οικονομικής δραστηριότητας εστιάζοντας στην αιεφόρο ανάπτυξη μέσω της ποιοτικής γεωργίας, των πιστοποιημένα ΠΟΠ, της μετακινούμενη κτηνοτροφίας, καθώς και της προστασίας της φυσιογνωμίας του τοπικού περιβάλλοντος και τοπίου.

Επιμέρους απαιτούμενες δράσεις

- Κατασκευή ασφαλούς οδικού δικτύου ώστε η περιοχή να καταστεί προσπελάσιμη και να επιτευχθεί η σύνδεση με κύριους οδικούς άξονες όπως, πχ. Ιονία Οδός.
- Η κτηνοτροφία πρέπει να στηριχθεί και να εκσυγχρονιστεί στοχεύοντας στην επίτευξη προστιθέμενης αξίας μέσω της ποιότητας και δημιουργίας ενός δικτύου διάθεσης της παραγωγής.
- Δημιουργία τοπικών δομών στήριξης της πρωτογενούς παραγωγής, του ψηφιακού μετασχηματισμού, την εκπαίδευση στις ψηφιακές τεχνολογίες, καθώς και την προώθηση νέων μορφών εκπαίδευσης (μεικτά συστήματα – δια ζώσης και διαδικτυακά).
- Προώθηση τοπικών δράσεων όπως καλοκαιρινές κατασκηνώσεις για να συνδεθούν οι νέες γενιές με τον πολιτιστικό και περιβαλλοντικό πλούτο της περιοχής.

Εμπνευσμένη ιστορία:

Το 'Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Βιώσιμης Ανάπτυξης Πίνδου' 2005-2009, θεωρείται ως μια καλή πρακτική ενός αναπτυξιακού προγράμματος το οποίο είχε την απαιτούμενη θεματική προσέγγιση αλλά και αποτελεσματικότητα. Τέτοιου είδους στοχευμένες, μη οριζόντιες παρεμβάσεις, μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στην βελτίωση της κατάστασης των ορεινών περιοχών.